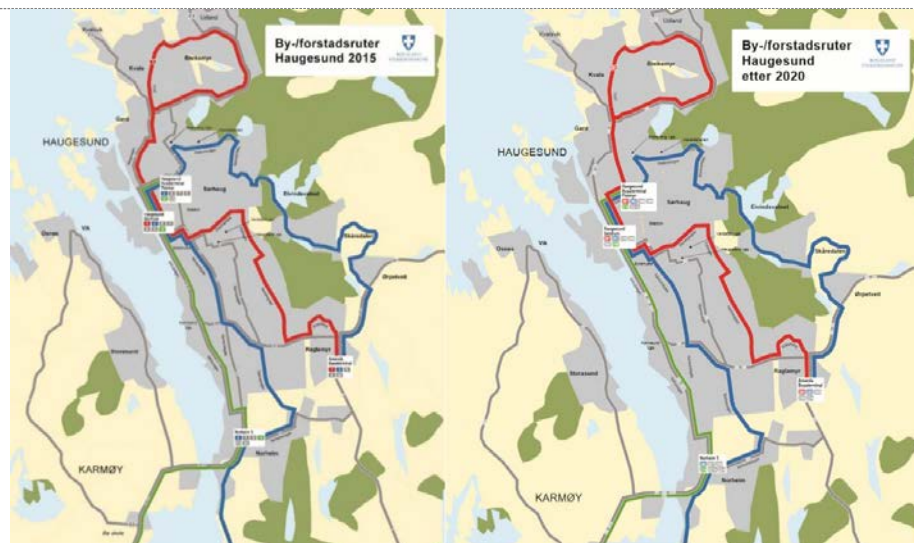

Tiltak	Haugesund Ruteendring, økt frekvens og prisreduksjon
Oppsummert	Passasjertallene på buss var lave og synkende i Haugesund. I 2015 ble rutestrukturen lagt om og forenklet. Tilbudene med lavest passasjerbelegg ble redusert eller fjernet, mens frekvensene på rutene med høyere passasjerbelegg ble økt. I 2016 ble det innført ny takst på 10 kroner for enkeltbillett og 350 kroner for månedskort. Det var en del blest i media om det nye tilbudet og prisene. Endringene ga en passasjerøkning på 54% fra 2015 til 2017 (27,2% per år over to år). Den bratteste vekstkurven var i perioden etter ruteomlegging og før prisreduksjon. Av de nye passasjerene var 69% tidligere bilister og 24% tidligere syklister. Dette er basert på passasjertellinger og spørreundersøkelse, rapportert av Norconsult AS (2017). Samferdselsavdelingen i Rogaland fylkeskommune har fulgt den videre utviklingen, og i et notat datert januar 2020 viser de at passasjerveksten har fortsatt i 2019 etter en liten nedgang i 2018.
Rapport/off. dokument	Evaluering av takstforsøk på Haugalandet (Norconsult, 2017) Delt presentasjon om effekter av tiltakene fra Rogaland fylkeskommune (Rogaland, 2018)
Kategori	Forenkling av rutestruktur, økt frekvens og takstendringer
Beskrivelse	Passasjertallene på buss var lave og synkende i Haugesund. Det var behov for endringer som kunne bidra til at flere valgte buss. Det ble opplevd som utfordrende å kun forsøke å bedre tilbudet med høyere frekvens i byen fordi passasjertallene var for lave til at det kunne være økonomisk bærekraftig. Areal- og parkeringspolitikken bidro i liten grad til å øke bruken av kollektivtransport i byen, og bilen har god tilgjengelighet i byregionen. Det ble valgt å forenkle rutestrukturen slik at frekvensen økte i områdene med høyest passasjerbelegg og å redusere billettprisen til 10 kr for enkeltbillett og 350 kr. for månedskort i byområdet.
Aktører	Kolumbus AS, Rogaland Fylkeskommune
Kontakt ang. data	Kolumbus AS, Rogaland Fylkeskommune, Norconsult
By-kontekst	Haugesund er regionsenteret på Haugalandet i Rogaland Fylkeskommune. I 2015, da endringene i kollektivsystemet fant sted, hadde Haugesund kommune 36538 innbyggere ⁱ , mens tettstedet Haugesund (som inkluderer deler av Karmøy kommune) hadde 43909 innbyggere ⁱⁱ . Haugesund har en monosentrisk bystruktur med et tett sentrum med flere viktige besøk og arbeidsintensive virksomheter. Samtidig er næringsområdene Nordheim og Raglamyr som ligger utenfor sentrumsområdet arbeids- og besøksintensive områder som konkurrerer med sentrum både når det gjelder handelsomsetning, besøkende og arbeidsplasser ⁱⁱⁱ . Det er en del innpendling til Haugesund fra nærliggende kommuner, spesielt Karmøy er dominerende i denne statistikken, etterfulgt av Tysvær ^{iv}
Kollektivsystem	Buss
Endring	2015: En forenkling av rutestrukturen: Reduserte og fjernet delene av bybussrutene med lavest passasjerbelegg og økte frekvensen til 4 avganger per time for rutetrase Haugesund sentrum - Raglamyr hvor passasjerbelegget var høyere. 2016: Innførte 10 kroner for billett og 350 kroner for månedskort i bybussområdet
Endring gjelder	Bybusstilbudet og bybussområdet
Varighet	Endringene ble gjort i 2015 og 2016.
Type data	Norconsult, 2017 - Reise og billettstatistikk

	<ul style="list-style-type: none"> - Kundetilfredshetsundersøkelser - Egevaluering av 10-kronersbilletten <p>Presentasjon, Rogaland Fylkeskommune</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reise/billettstatistikk 																												
<p>Metode datainnsamling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Passasjertellinger - Spørreundersøkelser 																												
<p>Målbare effekter</p>	<p>Passasjerveksten startet allerede i 2015 etter ruteomlegging og økning av frekvens, se figur 1. Passasjerveksten fortsatte i 2016, da takstendringen ble gjennomført. Passasjerøkningen var på 54,4% (387 148) passasjerer fra 2015 til 2017. Den bratteste vekstkurven var i perioden etter ruteomlegging og før prisreduksjon. Samferdselsavdelingen i Rogaland fylkeskommune har dokumentert at passasjerveksten har fortsatt i 2019 etter en liten nedgang i 2018.</p> <div data-bbox="456 703 1307 1245" data-label="Figure"> <table border="1"> <caption>Bybussen i Haugesund (rute 1,2,5=nåværende rute 201 og 202)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Virkelig passasjerutvikling</th> <th>Trendutvikling ingen tiltak -5%</th> <th>Trendutvikling ruteomlegging +2%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>724907</td> <td>724907</td> <td>724907</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>711665</td> <td>688662</td> <td>711665</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>970337</td> <td>654229</td> <td>725898</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>1098813</td> <td>621517</td> <td>740416</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>1083172</td> <td>590441</td> <td>755225</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>1143775</td> <td>560919</td> <td>770329</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p><i>Figur 1: Figuren er hentet fra notat fra Rogaland fylkeskommune (2020).</i></p> <p>Rutestrukturen i før og ettersituasjonen er vist i Figur 2.</p>	År	Virkelig passasjerutvikling	Trendutvikling ingen tiltak -5%	Trendutvikling ruteomlegging +2%	2014	724907	724907	724907	2015	711665	688662	711665	2016	970337	654229	725898	2017	1098813	621517	740416	2018	1083172	590441	755225	2019	1143775	560919	770329
År	Virkelig passasjerutvikling	Trendutvikling ingen tiltak -5%	Trendutvikling ruteomlegging +2%																										
2014	724907	724907	724907																										
2015	711665	688662	711665																										
2016	970337	654229	725898																										
2017	1098813	621517	740416																										
2018	1083172	590441	755225																										
2019	1143775	560919	770329																										

Figur 2: Rutestrukturen i 2015 (til venstre) og i 2020 (til høyre) (Rogaland fylkeskommune, 2018).

Takstendringen hadde størst effekt blant kvinner og blant personer mellom 15 og 29 år. Hele 69% av passasjerene som begynte å bruke buss som følge av takstendringene var tidligere bilister, 24% var tidligere syklister, ifølge Norconsult (2017).

Andre/ikke målbare effekter

I foreliggende dokumentasjon (Norconsult, 2017) av effekter blir det argumentert for at prisreduksjonen har et potensiale for å bli økonomisk bærekraftig. I Rogaland fylkeskommunes presentasjon i 2018 kom det frem at fortsatt passasjervekst medførte at inntektstapet som følge av takstreduksjon trolig var marginalt.

Usikkerhet

- Det var størst passasjerøkning blant kvinner og unge, men dette kan også ha sammenheng med at disse gruppene generelt sett bruker kollektivtransport mer enn menn.
- Det er vanskelig å vite om kombinasjonen av ruteendringer og takstendring bidro til sterk passasjervekst, eller om ett av tiltakene over tid har bidratt mer enn det andre til fortsatt passasjervekst.

ⁱ <https://www.ssb.no/statbank/table/06913/tableViewLayout1/>

ⁱⁱ 04859: Areal og befolkning i tettsteder, etter tettsted, statistikkvariabel og år. Statistikkbanken (ssb.no)

ⁱⁱⁱ atp-haugalandet-vedtatt-plan-web.pdf (vestlandfylke.no)

^{iv} <https://statisticsnorway.shinyapps.io/pending/>